

2000-03-01

จุฬาร ักษภาวาด

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

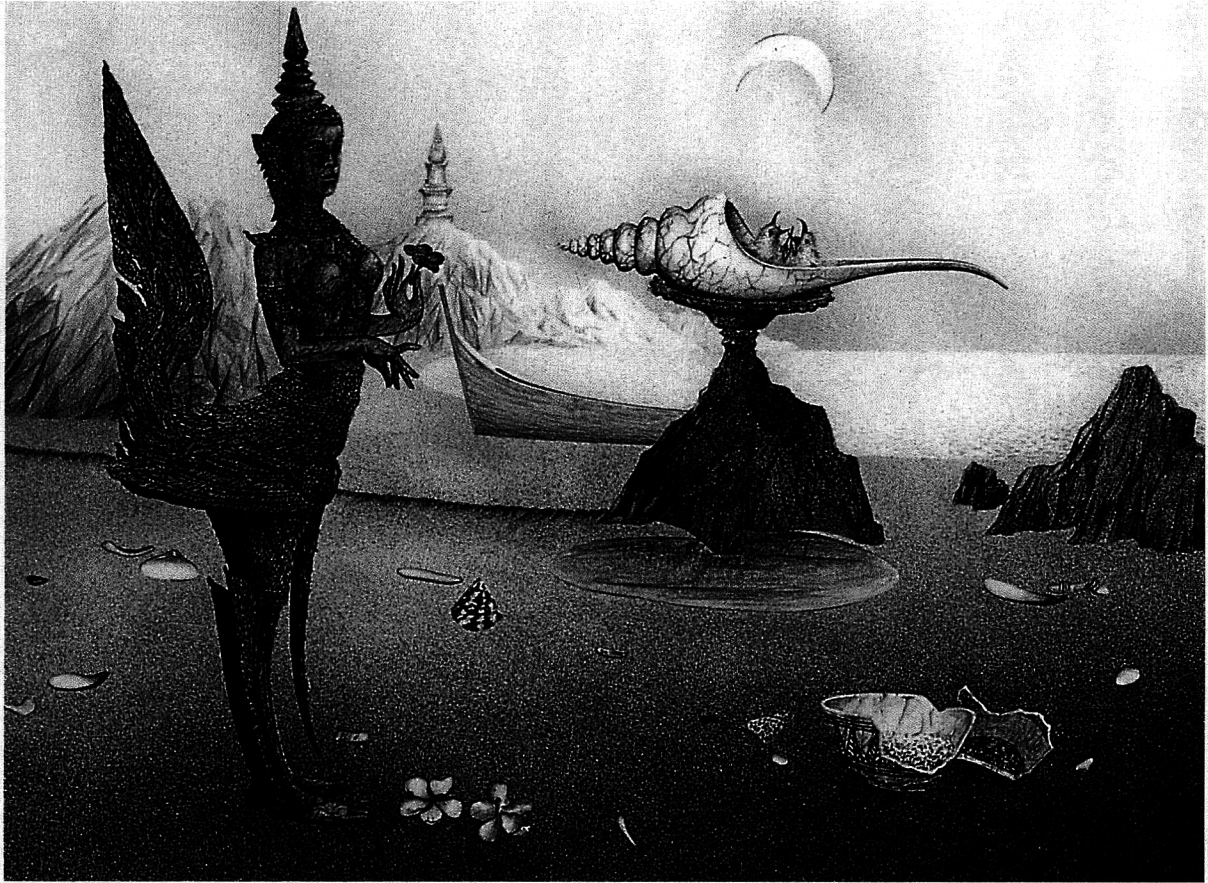
Recommended Citation

(2000) "จุฬาร ักษภาวาด," *Jamjuree Journal*: Vol. 4: Iss. 1, Article 5.

DOI: 10.58837/CHULA.JAMJUREE.4.1.5

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/jamjuree/vol4/iss1/5>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Jamjuree Journal by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

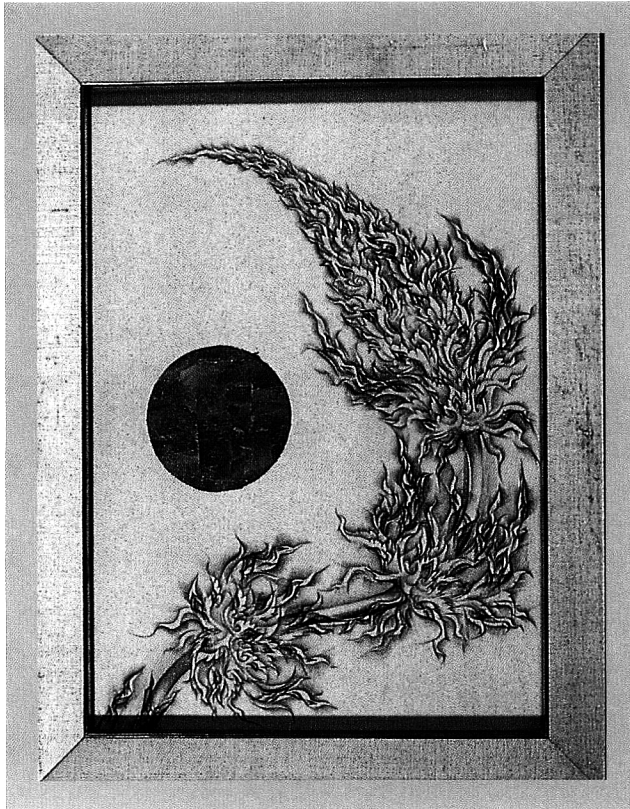
วินัย ปราบริปู
“คืนที่หนาวเหน็บ” ๒๕๒๙
สีน้ำ
๙๖ X ๗๕ ซม.

จุฬาฯ กับภาพวาด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นองค์กรหนึ่งที่ได้ใช้เวลารวบรวมงานศิลปะโดยเฉพาะภาพเขียนไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งจำนวนและคุณภาพของภาพวาดเหล่านี้ ชาวจุฬาฯ น่าจะภูมิใจได้ โครงการส่งเสริมภาพวาดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกิดจากความต้องการที่จะสนับสนุนงานวาดของศิลปินใหม่ที่ยังไม่เป็นที่รู้จักกันทั่วไป แต่ก็ไม่ได้ละเลยศิลปินอาวุโสที่เป็นที่รู้จักกันดี โครงการนี้เริ่มมาตั้งแต่ประมาณ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ ในครั้งนั้นงานศิลปะภาพวาดยังไม่เป็นที่นิยมกันในหมู่คนไทยทั่วไป มีเพียงบริษัทโดยเฉพาะธนาคารและบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์บางแห่งเท่านั้นที่ให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นธุรกิจที่มีกำไรมาก และผู้บริหารต้องการที่จะตกแต่งห้องทำงานหรือห้องประชุมด้วยภาพวาดทำนองเดียวกับสถานที่ทำงานของทั้งธุรกิจและ

ประยัด พงษ์คำ
“โกชิน” ๒๕๒๔
แม่พิมพ์ไม้
๔๒ x ๖๒.๕ ซม.

อังคาร กัลยาณพงษ์
“ลายเถา” ๒๕๒๐
ดินสอถ่านและทองคำเปลวบนกระดาษ
๓๓.๕ x ๕๒.๕ ซม.

ราชการของต่างประเทศ จึงได้ลงทุนซื้อภาพวาดจากนักเขียนชั้นแนวหน้าอยู่เป็นนิจ โดยจัดให้มีการแสดงภาพวาดของนักเขียนต่างๆ และก็เลือกซื้อภาพวาดเหล่านั้นก่อน ทำให้บริษัทเหล่านั้นมีภาพวาดที่มีชื่อเสียงมากมาย แต่หน่วยราชการของไทยโดยทั่วไปไม่มีงบประมาณมากขนาดนั้น ประกอบกับไม่เคยมีความสนใจในเรื่องศิลปะ จึงไม่มีหน่วยราชการใดที่มีภาพวาดติดตามฝาผนังให้เห็น

โครงการรวบรวมภาพวาดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกิดจากความเห็นใจศิลปินที่ยังไม่มีชื่อเสียงมากนัก แต่มีผลงานและมีความลำบากในการขายภาพ เพราะประเทศไทยในระยะนั้นยังไม่ตื่นตัวในเรื่องงานศิลปะมากนัก แม้ศิลปินที่มีชื่อเสียงแล้วก็สร้างชื่อเสียงจากการไปวาดภาพในต่างประเทศ จนเป็นที่รู้จักกันดินอกบ้านเรา ส่วนศิลปินที่ไม่สามารถไปต่างประเทศได้ก็จะพบความลำบาก ในครั้งนั้นผมดำรงตำแหน่งอธิการบดีอยู่ได้ไปเยี่ยมประเทศเยอรมัน และได้มีโอกาสพบคุณถวัลย์ ดัชนี ซึ่งไปสร้างชื่อเสียงในต่างประเทศ คุณถวัลย์ได้เล่าถึงความลำบากที่จะทำงานเกี่ยวกับศิลปะในประเทศไทยเพราะมีผู้เห็นคุณค่าน้อยจึงได้มาอยู่ต่างประเทศ ผมบอกคุณถวัลย์ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสนใจเรื่องนี้อยู่และเมื่อผมกลับไปเมืองไทยแล้ว จะส่งเสริมงานด้านนี้อย่างจริงจัง อย่างไรก็ตามความคิดที่จะส่งเสริมนี้ไม่ได้เกิดเพราะผมพบคุณถวัลย์เพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากความรักในงานด้านนี้อยู่แล้ว เมื่อผมไปต่างประเทศก็จะแวะไป Museum ต่าง ๆ ของต่างประเทศ เช่น the Prado ซึ่งเป็นมิวเซียมและห้องศิลปะของประเทศสเปน British Museum

ในนครลอนดอน Metropolitan Museum of Art และ Guggenheim Museum of Modern Art ในนครนิวยอร์ก Louvre ที่นครปารีส Rijkmuseum ที่นครอัมสเตอร์ดัม และมิวเซียมอื่น ๆ อีกหลายแห่ง

ในการเริ่มโครงการผมได้ของบประมาณจากเงินรายได้ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปีหนึ่ง ๒-๓ ล้านบาท เพื่อสะสมภาพวาดของศิลปินต่างๆ ที่ในขณะนั้นยังไม่เป็นที่รู้จักกันกว้างขวาง แต่เมื่อเวลาผ่านไป ศิลปินเหล่านั้นก็มีชื่อเสียงมากขึ้น โดยเหตุนี้จุฬาฯ จึงมีภาพวาดของศิลปินต่างๆ ที่มีชื่อเสียงแล้วขณะนั้น เช่น คุณอังคาร กัลยาณพงษ์ คุณถวัลย์ ดัชนี คุณเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์ คุณวินัย ปราบริปู เป็นต้น รวมทั้งศิลปินที่มีชื่อเสียงขึ้นภายหลังอีกมาก

นอกจากภาพวาดของศิลปินต่างๆ แล้ว จุฬาฯ ยังได้รวบรวมผลงานของศิลปินในอดีตของไทยอีกท่านหนึ่ง คือ ครูเหม เวชกร ซึ่งล่วงลับไปแล้ว นับว่าเป็นโชคดีของจุฬาฯ ที่มีลูกศิษย์หรือผู้นิยมนับถือครูเหมได้มาติดต่อกับจุฬาฯ และเสนอว่า **ขณะนี้ภรรยาของครูเหม คือ คุณป้าแหม่ม** อยู่ในฐานะลำบากเพราะครูเหมถึงแก่กรรมจะเป็นศิลปินใหญ่ แต่ศิลปินในขณะนั้นยังไม่ได้รับการ

ชาญ อาครมสารนา
“ใต้ทะเล” ๒๕๑๖
สีน้ำมันบนผ้าใบ
๑๒๘ X ๙๗.๖ ซม.

สนับสนุนอย่าง เป็นธรรม เพียงแค่วาดภาพเพื่อหารายได้ไปวันๆ เมื่อครูเหมเสียชีวิตแล้ว จึงไม่มีทรัพย์สินสมบัติอะไร นอกจากต้นฉบับภาพที่วาดให้หนังสือพิมพ์ในขณะนั้น หาก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยสนใจก็จะขายให้ จึงได้ตกลงกันในราคาห้าแสนบาท (ในขณะนั้น มีค่ามากกว่าในปัจจุบัน) ซึ่งลูกศิษย์ ที่มาติดต่อจะได้นำเงินห้าแสนบาทนี้ไปให้ป่าแฉ่มครึ่งหนึ่ง เพื่อปลูกบ้านอยู่ ส่วนที่เหลือจะนำไปฝากธนาคารเพื่อให้ได้ดอกเบี้ยมาเลี้ยงคุณป้าแฉ่ม มหาวิทยาลัยก็ตกลงระหว่างที่ได้นำเรื่อง เข้าสู่การพิจารณาของสภามหาวิทยาลัย คุณ บัญชา ลำชา ซึ่งเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยอยู่ได้เสนอที่จะเป็นผู้ออกเงินห้าแสนบาทนี้ ให้เอง จึงทำให้จุฬาฯ ได้ Collection ของครูเหม เวชกร ไว้ (แม้จะมีส่วนหนึ่ง ลูกศิษย์ ของครูเหม ได้เก็บไว้ไม่คืน ให้แก่ป้าแฉ่ม) และได้เคยนำผลงานของครูเหมออกแสดงอย่างน้อย ๒ ครั้ง (เกี่ยวกับคุณป้าแฉ่มนี้ ผมได้เคยไปเยี่ยมอย่างน้อย ๒ ครั้ง ขณะนี้อายุเกือบ ๙๐ ปี ยังแข็งแรงแต่เดินไม่ได้ เพราะมีวันหนึ่งออกไปเดินนอกบ้านและถูกรถมอเตอร์ไซด์ชน เมื่อ ๒-๓ ปีก่อน ผมเกิดนึกถึงป้าแฉ่มว่า เงินสองแสนห้าหมื่นบาท ที่นำไปฝากเพื่อใช้ดอกผล คงไม่พอเพียงอย่างแน่นอนเพราะค่าของเงินต่ำลง ผมจึงได้ทำจดหมายถึงคุณบัณฑิต ลำชา นิสิตเก่าจุฬาฯ ซึ่งเป็นบุตรของคุณบัญชา ลำชา และเล่าให้ฟังว่าคุณพ่อเคย ออกเงินให้จุฬาฯ นำไปซื้อภาพของครูเหม เวชกร เพื่อนำเงินไปเลี้ยงคุณป้าแฉ่ม บัดนี้เงิน มีค่าลดลงคงทำให้คุณป้าแฉ่มลำบาก จึงเสนอว่าให้คุณบัณฑิต ช่วยกรุณาให้เงินคุณป้าแฉ่ม เป็นรายเดือนๆ ละ ห้าพันบาท ซึ่งคุณบัณฑิตก็ได้กรุณาทำตามคำแนะนำนี้ทำให้คุณป้าแฉ่ม มีชีวิตอยู่อย่างพอสมควรในขณะนี้)

ช่วง มูลพินิจ
“กาเกิ” ๒๕๒๓
สีน้ำมันบนผ้าใบ
๘๕.๗ X ๑๒๘.๗ ซม.

เฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์
“อารยธรรม” ๒๕๒๓
สีฝุ่นบนกระดาษสา
๙๔.๒ X ๑๑๖.๕ ซม.

ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล

รัฐศาสตร์จุฬาฯ รุ่นที่ ๑
คณบดีคณะรัฐศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๑๓ - ๒๕๑๗
อธิการบดีจุฬาฯ พ.ศ. ๒๕๒๐ - ๒๕๓๑
วุฒิสมาชิก พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๑
ปัจจุบัน นายกสภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หมายเหตุ : ภาพวาดทั้งหมด ทางนิตยสาร “*แอมจรี*” โดยสำนักงาน
นิสิตเก่าสัมพันธ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำหนังสือขออนุมัติ
เจ้าของลิขสิทธิ์เป็นทางการเรียบร้อยแล้ว และขอขอบพระคุณศิลปิน
ทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

บรรณาธิการบริหาร นิตยสาร “*แอมจรี*”

ผมได้กล่าวไปแล้วแต่แรกว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีนโยบายสะสมทั้งภาพวาด และงานปฏิมากรรมแต่งงาน
ปฏิมากรรมนั้นมีน้อย อาจมีเพียงชิ้นเดียว คือ รูปปั้นคน
เป่าแคน ซึ่งคุณมีเซียม ยิบอินซอย ได้กรุณายายให้ในราคา
ห้าแสนบาทจึงได้นำไปติดตั้งไว้ที่บริเวณสถาบันวิทยบริการ

จากนโยบายดังกล่าวจึงทำให้มหาวิทยาลัยมีผลงาน
ภาพวาดของศิลปินต่างๆ อยู่หลายร้อยภาพ ซึ่งน่าจะถือว่าเป็น
งานส่งเสริมศิลปินไทยที่สำคัญชิ้นหนึ่งของจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

เอื้อเฟื้อภาพประกอบ

นางสาวรัชดา ธนาพร

หอศิลปวิทยนิทรรศน์ สถาบันวิทยบริการ ชั้น ๗
อาคารมหาธีรราชานุสรณ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย